

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Уставни, односно правни основ

Уставни основ за доношење Закона о Просторном плану Републике Србије до 2035. године садржан је у члану 97. став 1. тачка 12) Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 98/06 и 115/21), у коме је утврђена је надлежност Републике Србије у погледу организације и коришћења простора;

Одредбама члана 99. Устава Републике Србије, утврђено је да у оквиру својих надлежности Народна скупштина Републике Србије усваја просторни план.

Одредбама члана 14. Закона о планирању и изградњи, прописано је да се Просторни план Републике Србије доноси за територију Републике Србије и основни је плански документ просторног планирања и развоја у Републици.

Законски основ налази се и у Закону о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18).

Одредбама чл. 2 – 3. Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, број 32/19- у даљем тексту: Правилник) дефинисана је садржина планског документа.

II. Разлози за доношење

Основни разлог за доношење новог Просторног плана Републике Србије је да се у новом планском хоризонту утврде дугорочне основе организације, уређења, коришћења и заштите простора Републике Србије у циљу усаглашавања економског и социјалног развоја са природним, еколошким и културним потенцијалима на њеној територији, узевши у обзир временски хоризонт предвиђен Законом о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, број 88/10).

III. Објашњење основних правних института и појединачних решења

Одредбама члана 1. Нацрта закона о Просторном плану Републике Србије утврђују се дугорочне основе организације, уређења, коришћења и заштите простора Републике Србије у циљу усаглашавања економског, социјалног развоја са природним еколошким и културним потенцијалима и ограничењима на њеној територији.

Чланом 2. Нацрта закона о Просторном плану Републике Србије утврђује се да се Просторни план састоји из текстуалног дела и графичких приказа у коме су наведени називи графичких приказа (рефералних карата), у колико је примерака потребно изградити графичке прилоге ради трајног чувања, као и ко их оверава.

Чланом 3. Нацрта закона о Просторном плану Републике Србије наводи се на који начин ће се овај просторни план спроводити. Просторни план Републике Србије се

разрађује регионалним просторним плановима, просторним плановима подручја посебне намене, просторним плановима за подручја утврђена Просторним планом, просторним плановима јединица локалне самоуправе, урбанистичким плановима, плановима и програмима развоја, прописима и општим актима донетим за њихово спровођење.

У члану 4. Нацрта закона о Просторном плану Републике Србије наводи се да се у року од једне године доноси Програм имплементације Просторног плана Републике Србије за раздобље од пет година.

У члану 5. Нацрта закона о Просторном плану Републике Србије утврђује се да надлежно министарство подноси двогодишње извештаје о остваривању Просторног плана Републике Србије. Такође, утврђује се могућност да се Просторни план Републике Србије може ускладити са стањем друштвеног и привредног развоја Републике Србије на сваких пет година, на начин да то Влада предлаже Народној Скупштини Републике Србије у случају да дође до промена прописа којима се уређује територијална организација Републике Србије, одређују подручја и седишта управних округа, односно утврђују статистичке функционалне целине у Републици Србији.

У члану 6. је утврђено где се трајно чувају графички прикази, као и студијско документациона основа.

У члану 7. утврђено је да се текстуални део Просторног плана Републике Србије објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Чланом 8. утврђена је обавеза усаглашавања свих донетих просторних планова јединица локалне самоуправе са Просторним планом Републике Србије, регионалним просторним планом, просторним плановима подручја посебне намене, у првој петогодишњој етапи спровођења. Такође, просторни и урбанистички планови који су донети до ступања на снагу овог просторног плана, примењују се у деловима који нису у супротности са овим просторним планом.

Чланом 9. утврђено је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС”, број 88/10).

Чланом 10. утврђено је да се овај закон са текстуалним делом Просторног плана Републике Србије објављује у Централном регистру планских докумената.

У члану 11. утврђује се да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. Финансијска средства потребна за спровођење овог закона

Средства за израду Просторног плана Републике Србије исплаћена су у 2021. години, као и у 2023. години, у износу од 14.831.800,00 динара са ПДВ-ом на основу повећања обима набавке, у складу са чланом 160. ЗЈН и Анексом III Уговора. Средства су одређена за израду Просторног плана Републике Србије до 2035. године, у оквиру буџета за 2023. годину, на разделу 22 – Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Програм 1101 – Уређење и надзор у области планирања и изградње, функција 620 - Развој заједнице, Програмска активност 0001 – Подршка изради просторних и урбанистичких планова, економска класификација 511 – Зграде и грађевински објекти.

Процена финансијских средстава за спровођење овог закона представљају средства која ће бити потребна за реализацију одређених планских решења по областима (пољопривредно земљиште, пољопривреда и рибарство; шуме и шумско земљиште, шумарство и ловство; воде и водопривредна инфраструктура; минералне сировине и рударство; индустрија; туризам; саобраћај и саобраћајна инфраструктура; електронске комуникације и поштански саобраћај; енергетика, енергетска инфраструктура и енергетска ефикасност; заштита и унапређење квалитета животне средине; управљање отпадом; заштита, уређење и одрживо коришћење природног наслеђа; заштита, уређење и одрживо коришћење културног наслеђа; заштита, уређење и одрживо коришћење предела; прилагођавање климатским променама), која ће подстаћи равномеран регионални развој уз принципе одрживог развоја.

Просторни план Републике Србије има стратешко-развојну и општу регулаторну функцију, односно спроводи се регионалним просторним плановима (у наставку просторним плановима подручја посебне намене, просторним плановима за подручја утврђена Просторним планом, просторним плановима јединица локалне самоуправе, урбанистичким плановима, плановима и програмима развоја, прописима и општим актима донетим за њихово спровођење). Мере и активности за спровођење Просторног плана Републике Србије, за раздобље од пет година утврђују се у Програму имплементације Просторног плана Републике Србије. Програм имплементације Просторног плана Републике Србије се доноси у року од једне године, од дана ступања на снагу Просторног плана Републике Србије.

У Програму имплементације Просторног плана Републике Србије биће наведени сви стратешки приоритети по областима за раздобље од пет година, са наведеним институцијама које су одговорне за извршење одређеног стратешког приоритета, оквирним износима/могућим изворима средстава за финансирање и роком извршења.

Средства за израду ових докумената планирана су трогодишњим буџетом министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре кроз приоритетне области финансирања за период 2024-2026, као и буџетом других ресора који су предложили стратешке приоритете из своје надлежности. За поједине стратешке приоритете (капиталне пројекте инфраструктуре) финансијска средства су већ обезбеђена за текућу годину буџетом надлежног министарства.